

De minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieorganisatie
en -Middelen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota beleidsreactie eindrapport Parlementaire
Verkenning verward/onbegrepen gedrag en veiligheid

Datum
15 oktober 2024

Onze referentie
5844665

Bijlage(n)
2

Bijlage(n)

1. Beleidsreactie eindrapport Parlementaire Verkenning verward/onbegrepen gedrag en veiligheid
2. Bijlage 1 aanbevelingen eindrapport Parlementaire Verkenning verward/onbegrepen gedrag en veiligheid

1. Aanleiding

Tijdens de procedurevergadering van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van 4 juli jl. hebben de Tweede Kamerleden en rapporteurs Michon-Derkzen (VVD) en Mutluer (GroenLinks-PvdA) het eindrapport van een parlementaire verkenning aan de commissie aangeboden, getiteld 'Verward/onbegrepen gedrag en veiligheid' aan de bewindspersonen van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Justitie en Veiligheid (JenV).

Er is tijdens het commissiedebat politie van 25 september jl. door u toegezegd dat het kabinet voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van het ministerie van JenV een reactie op de parlementaire verkenning naar de Tweede Kamer stuurt. Dat doet u met deze brief en reactie op alle aanbevelingen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het verzenden van de brief en bijlage met reactie op de aanbevelingen aan de Tweede Kamer voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van het ministerie van JenV.

3. Kernpunten

De onderstaande kernboodschap is overeengekomen tussen BZK, VWS, JenV, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en komt terug in de brief. Daarnaast is in de bijlage een reactie gegeven op alle aanbevelingen uit de parlementaire verkenning.

- Zoals opgemerkt door de rapporteurs zien we de afgelopen jaren een toename van het aantal incidenten en meldingen van overlast door personen met verward/onbegrepen gedrag, onder andere bij de politie, bij woningbouwcorporaties en binnen de maatschappelijke opvang.
- Dit wil overigens niet automatisch zeggen dat deze groep groeit. Er zijn ook mensen waarbij het gedrag aanleiding geeft tot meerdere of zelfs veel meldingen.

- De doelgroep van mensen met verward of onbegrepen gedrag is dan ook divers. Het kan gaan om mensen met psychische aandoeningen, verslaving, dementie, licht verstandelijke beperking of andere problematiek van (tijdelijke) aard, zoals bijvoorbeeld veroorzaakt door inname van drank of drugs.
- Maar ook om mensen die vanwege sociale of financiële problemen of door een ingrijpende gebeurtenis hun grip op het leven kwijtraken. Dit is voor deze mensen zelf en hun naasten moeilijk maar kan ook zorgen voor overlast en gevoelens van onveiligheid in de samenleving.
- Het merendeel van de mensen met verward of onbegrepen gedrag vormt overigens geen gevaar.
- Maar wanneer de veiligheid van betrokkene of omgeving in het geding is, dan is optreden van politie noodzakelijk.
- Gegeven onze zorg over het welzijn van deze mensen en de toenemende druk op instanties zoals de politie, vraagt de aanpak voor mensen met verward of onbegrepen gedrag onverminderd onze aandacht.
- Die aanpak van de afgelopen jaren waarbij is ingezet op lokale en regionale initiatieven blijven we voortzetten. We zorgen vanuit het Rijk ervoor dat de randvoorwaarden op orde zijn voor wat er lokaal en regionaal nodig is.
- Daarnaast zet dit kabinet de komende jaren extra in op:
 1. Het opzetten van een interdepartementale aanpak onder regie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), met Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Justitie en Veiligheid (JenV), Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en in samenwerking met gemeenten, zorg- en veiligheidspartners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Eenieder blijft vanzelfsprekend verantwoordelijk voor haar eigen beleidsterrein, bijbehorende wetgeving én budget. De aanbevelingen zoals gedaan in het eindrapport rondom van de parlementaire verkenning rondom regie vanuit het Rijk worden in deze aanpak betrokken.
 2. We blijven de reeds lopende samenwerking in de regio's ondersteunen en versterken zoals de meldpunten niet-zorgwekkend gedrag en triage en nemen op onderdelen landelijke regie om effectieve aanpakken verder eenduidig uit te rollen. Hierbij kijken we ook naar goede voorbeelden van samenwerking tussen zorg- en veiligheidsdiensten. Denk aan straattriage en Crisis Interventie Teams.
 3. Tot slot wordt de inzet voor de groep van mensen die een hoog veiligheidsrisico kennen vastgelegd in een Werkagenda om aansluiting op reguliere en forensische zorg te verbeteren.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieorganisatie
en -Middelen

Datum
15 oktober 2024

Onze referentie
5844665

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Er is op dit moment veel aandacht voor dit onderwerp, ook vanuit de Tweede Kamer. Er is een parlementaire verkenning uitgevoerd en voor de zomer aan het kabinet overhandigd.

Tevens is er tijdens het commissiedebat politie van 25 september jl. gesproken over de tijd en capaciteit die incidenten met personen met verward/onbegrepen gedrag vraagt van de politie op dit moment. Ook toen heeft u verwezen naar de parlementaire verkenning en bijgaande brief.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieorganisatie
en -Middelen

Parlementaire verkenning

Bijgaand stuurt u een reactie per brief over de bredere integrale aanpak en een reactie op alle aanbevelingen.

Datum
15 oktober 2024

Onze referentie
5844665

Moties

U gaat met deze brief in op de motie (Kamerstukken, vergaderjaar 2023-2024, 36410, nr. 58) van het lid Helder (BBB) over de inzet van behandelteams naar voorbeeld van het *'Mobile Crisis and Response Team'* uit San Diego. Daarbij geeft u aan deze samenwerkingsvormen bij de verdere uitwerking van de aanbeveling over samenwerking en opvolging op straat tussen zorg en de politie op te pakken.

Regeerprogramma

In het regeerprogramma staat een passage opgenomen over de aanpak van personen met verward / onbegrepen gedrag. Inzet in het regeerprogramma is het investeren in huisvesting, het verbeteren van bestaanszekerheid en waar nodig ondersteuning of zorg te leveren helpen we mensen die de grip op het leven dreigen kwijt te raken. Daarnaast wordt ingezet op het overhevelen van werkzaamheden van de politie aan ter zake deskundige organisaties door onder andere een scherpere triage op de 112-meldkamer, inzet van het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag en verbeterde samenwerking tussen politie en zorgprofessionals. Tot slot wordt de inzet voor de groep mensen die een hoog veiligheidsrisico kent vastgelegd in een werkagenda om aansluiting op reguliere en forensische zorg te verbeteren.

Vervolg

Tijdens het commissiedebat politie van 25 september jl. is door o.a. lid Michon-Derkzen (VVD) aangegeven hierover ook nog plenair in debat te willen. Mogelijk dat na verzending van de brief aan de TK een dergelijk agenderingsverzoek wordt gedaan.

4.2. Krachtenveld

Het is een integrale en brede aanpak die wordt uitgevoerd door de ministers van JenV, BZK, de staatssecretarissen van Jeugd, Preventie en Sport en Langdurige en Maatschappelijke Zorg (VWS) en in samenwerking met VRO en SZW. Alle betrokken ketenpartners zoals de politie, GGZ, woningbouwcorporaties, Zorg- en Veiligheidshuizen etc. zijn betrokken geweest bij de reactie en hebben een belangrijke rol in de uitvoering van de aanbevelingen.

In afstemming met BZK is overeengekomen dat zij de procesregie voor het komende jaar voeren op de bredere integrale aanpak. Dit is in lijn met een van de aanbevelingen uit de parlementaire verkenning.

4.3. Financiën

Structureel – Rutte IV

- Er is onder Rutte IV jaarlijks structureel 26 miljoen euro aan coalitiemiddelen beschikbaar gekomen voor de aanpak voor personen met verward en/of onbegrepen gedrag.
- Deze middelen vallen begrotingstechnisch onder JenV.
- Dit bedrag staat los van de POK-middelen voor de Zorg- en Veiligheidshuizen en los van middelen die voor grote thema's via andere departementen beschikbaar zijn (zoals bijv. voor wonen of bestaanszekerheid).
- Van deze 26 miljoen euro die bij JenV op de begroting staat gaat t/m 2026 jaarlijks 16 miljoen euro naar lokale initiatieven via ZonMw.
- De resterende 10 miljoen euro wordt besteed aan initiatieven zoals de levensloopaanpak voor personen met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico, het landelijk coördinatiepunt beveiligde bedden, losse subsidies zoals Schiphol Social Work en onderzoeken.
- Initiatieven zoals het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag worden bekostigd via VWS-middelen.
- De besteding van 16 miljoen euro (structureel) voor lokale initiatieven staan t/m 2026 vast zou en dienen aan de hand van de resultaten van het Actieprogramma te worden herverdeeld door de betrokken ministeries.

Kabinet Schoof

- Binnen de voorgestelde verdeling van de enveloppe van 300 miljoen euro voor hoofdstuk 8 in het hoofdlijnenakkoord is op dit moment niet voorzien in aanvullende middelen voor de aanpak personen met verward gedrag.
- Intensivering van de aanpak voor personen met verward gedrag zou aanvullende middelen vragen of een herverdeling van de 26 miljoen euro, na afloop van de pilots lokale initiatieven (2026).
- Deze initiatieven zijn ingezet met de intentie dat financiering structureel wordt. Deze initiatieven zien overigens goeddeels op de doelen uit het hoofdlijnenakkoord. Extra structurele middelen voor de uitbreiding van vroegsignalering, een gerichte aanpak in ov-hubs en de uitbreiding van structurele oplossing voor de financiering van de levensloopaanpak zijn er niet, ook als de politie minder tijd besteed aan deze meldingen worden er geen middelen vrij gemaakt (wel politiecapaciteit).
- Andere oplossingsrichtingen zoals geïdentificeerd in de kernboodschap, zoals extra capaciteit van- en extra diversiteit in woonvormen, liggen op het terrein van andere departementen. (Aanvullende) middelen hiervoor zouden in de budgetten van de verantwoordelijk departementen gevonden dienen te worden.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieorganisatie
en -Middelen

Datum
15 oktober 2024

Onze referentie
5844665